

COMUNICACIONS

CONTRIBUCIÓ Á LA FAUNA ICTIOLÓGICA DE CATALUNYA

per

Amador Romaní y Guerra

I

Aficionat d'alguns anys ensá als estudis històrich-naturals y haventme dedicat últimament als pexos, he cregut convenient comunicar á la nostra Institució y ab ella á tots els aficionats á la Historia Natural de nostra terra y als qui, mes ó menys, pugui interessar el conexement de la Ictiología Mediterrania, la troballa d'algunes especies no citades en els catálechs fins ara publicats, dels pexos que habitan ó freqüentan nostres costes.

La nostra obra será una adició al catálech de Antoni Sánchez Comendador, que crech es el mes complet de Ictiología catalana y que la nostra Institució tingué el bon acert de publicar en un dels primers nombres del Butlletí. Les especies citades per dit naturalista son 190; si tenim en compte que en Barceló y Combis en son «Catálogo metódico de los peces que habitan ó frecuentan las costas de las Baleares» ne cita 247, que Risso en sa Ictiología de Niza publicada en 1810 descriu 317 especies y que C. C. Bonaparte ne citá 501 del Mediterrani, podrém pensar lo molt que hi ha per fer en aquesta branca de la Historia Natural Catalana.

De dos Selacis donaré compte en aquesta comunicació, dexant per altres successives la ressenya d'algunes altres especies tam-poch citades y que tenim en estudi.

SELACHA

Plagiastomi

ACANTHIASIDI

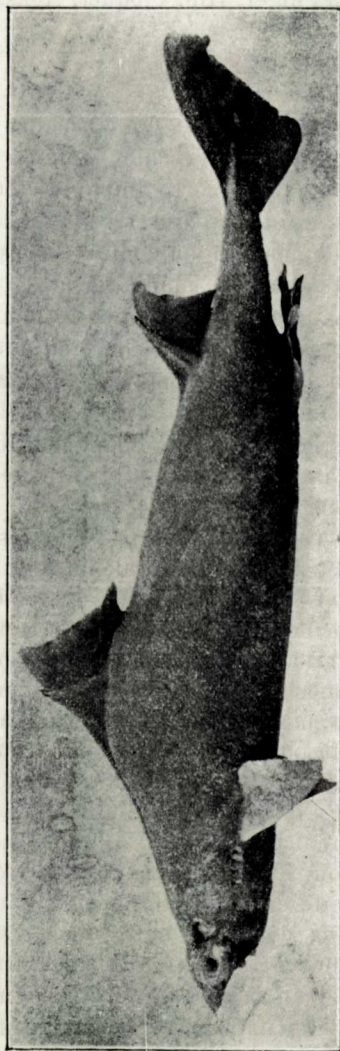
Spinax niger Hip. Cloquet, fig. 1. Sinonimia.—*Galeus acanteias* ó *Spinax fuscus*, Willughley.

Squalus spinax, Linn.

Le Sagre, Brousson.

Spinax niger Hip. Cloquet

Centrina vulpecula Belage

Le Squale sagre, *Squalus spinax* Lacép., Riss., Blaim.

Acanthias spinax, Aiquillat sagre, Riss.

Spinax niger, Hip. Cloquet, Agass., Müller et Heul., A. Dumer, Güntht., Canestr.

N. vulg.

Morou, Mora, Nice.

Llarch; de 0^m 25 á 0^m 50 segons Risso.

Cos, allargat ab escales espiniformes molt fines.

CAP, aplanat, morro ample y obtús, deprimit endavant; nivell dels ulls estret, obtenint sa máxima amplada á nivell dels *espiráculs*, de manera que, mirat per sobre, la silueta del cap forma una ondulació molt marcada.

BOCA, ab un tall á cada costat; llavis negres y ab replechs. Dents diferents en cada mandíbula; á la superior ab tres ó més puntes, essent la del mitj la més llarga; á la inferior dents ab vora trinxant ab llur punta en fora.

ULLS, grans, órbita oval y molt llarga.

ESPIRÁCULS, bastant allunyats dels ulls, color negre y blavós interiorment.

OBERTURES BRANQUIALS 5, petites y acostades, tocant la última al nexement de la pectoral, interior color negre blavós.

FORATS NASSALS grans y situats á la punta del morro, y com els demés orificis, negre blavós interiorment.

ALETES: La segona *dorsal* no oposada á la base de les ventrals y molt més grossa que la primera, provehides abdúes d'un esperó ó agulla, molt més desenrotllat en la segona, presenta un solch lateral y la bora anterior carenada. *Pectorals* curtes; *Ventrals* triangulars; *Caudal* desenrotllada y una mica escotada en sa part inferior. En el tronch de la cua hi ha un solch des la segna dorsal á la caudal y un altre des l'ano.

COLOR: En la esquena es sepia y complertament negre en la cara inferior desde'l morro fins á la caudal; una faxa gris clar molt destacada corre desde'ls *espiráculs* á la cua, tenint per limit superior en toda sa llargada á la ratlla lateral: entre la pectoral y la ventral y en sa part inferior hi ha una tira d'un pissarra fosch sembrada de pichs negres, separada solzament de l'abdomen per una ratlla blanquíssima més ó menys ondulada: ocupant el centre de de dita faxa desde'l nexement de la ventral fins una mica més avall de l'acabament de la base de la segona dorsal, hi ha una taca negra llarga é irregular; la vora anterior de la base del lobul inferior de la caudal es també negre.

Llarch O.m 225. Alt O.m 023. Ample O.m 019.

Exemplar pescat en Desembre de 1905 davant de Badalona y existent en el Museu de la Institució Catalana d' Historia Natural.

CENTRINA VULPECULA BELACE

SINONIMIA: *Vulpecula*. Belace:

Du porc, *Bernardet*, *Renard*, *Humantin*, *Centrina*. Rondeleti.

Centrina. Salviani.

Squalus Centrina. Linneo, Bloch.

Le Humantin. Brousson.

Le Squale humantin, *Squalus centrina*. Lacépède, Risso, Blainville, *Centrina Salviani*, *Humantin de Salviani*. Risso, Müller et Heule, Bonaparte, Bocage et Capello, Günther, Canestrini.

Oxynotus centrina. Rafinesque, A Dumeril.

Centrina vulpecula. E. Moreau, A. Acloque.

Noms vulgars: Puorc marin, Nice; Porc, Provence Languedoc, Peïporc, Cette; Coffre, Arcachon; Cochon de mer, costas de Poitou; Porc, Barcelona.

Llargada: de 0m 70 á 1m 50. y segons Risso 2m.

Cos rabassut, prismàtic triangular. Pell coberta d' escates espiniformes extremadament aspres. Llom formant carena, ventre plà y ample ab un replech cutani á cada costat desde les pectorals á les ventrals. Obertures blanquials cinch, estretes y casi iguals. Uno en el ters posterior.

Cap petit y axafat per sobre; morro curt y ampla. Boca petita ab una incisió á cada costat; dents de la mandíbula superior còniques y multiseriades, y en la inferior uniseriades ab vora lliure triangular; una dent mitja. Ulls grans, iris verdós y sens parpella nictitant. Espiralls grans casi triangulars. Orificis nassals prop del morro.

ALETES; segona dorsal oposada á les ventrals y més petita que la primera: un asperó á cada dorsal casi totalment cobert per la pell dexant sortir solsament la punta pèl costat anterior de l'aleta. Caudal triangular ab son costat posterior tallat obliquament. Pectorals ben desenrotllades, triangulars; ventrals casi quadrades; anal nula.

Llarch 0m 628, alt 0m 113.

Exemplar pescat davant de Sitges á 150 brasses en 5 d' Octubre de 1905 y existent en el Museu de la Institució Catalana d' Historia Natural.